

Talouden tasapainottamistoimenpide (menon vähennys tai tulon lisäys):	TA 2024 (nykyinen määräraha)	2025 (muutos)	2026 (muutos)	Mikä vaikutus toimenpiteellä on palvelun laatuun?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on lapsiin?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on yritysten toimintaan?	Jokin muu vaikutus?
---	------------------------------	---------------	---------------	---	---	--	---	---------------------

YHTEENSA:	o	o	o
-----------	---	---	---

Talouden tasapainottamistoimenpide (menon vähennys tai tulon lisäys):	TA 2024			Mikä vaikutus toimenpiteellä on palvelun laatuun?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on lapsiin?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on yritysten toimintaan?	Jokin muu vaikutus?
	(nykyinen määräraha)	2025 (muutos)	2026 (muutos)					
Perhepäivähoidon supistuminen eläköitymisen vuoksi vuosina 2024-2025	571 500	-70 000		Perhepäivähoito varhaiskasvatusmuotona supistuu lasten määrän vähentyessä.	Isommassa ryhmässä helpompi saada infektiotartuntoja.	Mahdollisesti matka varhaiskasvatukseen pitenee.Varhaiskasvatuspaikka ei välttämättä järjesty perhepäivähoitajalta > päiväkodin isompi ryhmä	Ei vaikutusta	Perhepäivähoidon ohjaajan henkilöstö vähenee.
Henkilöstöä supistetaan eläköitymisen ja lasten vähenemisen myötä > Paloisten aukioloajan supistaminen > vähennys 5 htv		-201 300		Henkilöstö on oikeassa mitoituksessa suhteessa lapsiin < ei vaikutusta laatuun	Lisää henkilöstön hyvinvointia Paloisten päiväkodilla, koska aikaisen aamun ja myöhäisen illan työvuorot vähenevät	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta	
Pikku-Simpukan toiminta lakkautetaan 31.7.2025	2 626 500	-174 700	-245 000	Ei vaikutusta, koska palvelu toteutetaan muissa yksiköissä.	Kiinteistöstä on ollut huolta sisäilman suhteen. Toiminnan lakkauttaminen poistaa terveydelliset riskit.	Ei vaikutusta. Varhaiskasvatuspaikat osoitetaan muulta.	Jos kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ei ole tarpeeksi alle 3-vuotiaiden paikkoja, yksityiset lisäävät pienien lasten paikkoja omaan palveluntarjontaansa.	Asiakasmaksutulot vähenevät lasten määrän vähenemisen myötä.
Muille kunnille myydyt vaka-palvelut, tulojen lisäys		-80 000						
YHTEENSA	3 198 000	-526 000	-245 000					

Talouden tasapainottamistoimenpide (menon vähennys tai tulon lisäys):	TA 2024			Mikä vaikutus toimenpiteellä on palvelun laatuun?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on lapsiin?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on yritysten toimintaan?	Jokin muu vaikutus?
	(nykyinen määräraha)	2025 (muutos)	2026 (muutos)					
Opettajien määrän vähentäminen lasten ja opetusryhmien vähenemisestä johtuen (noin 60.000 €/vuosi/virka sis.sivukulut)	12 275 000	-120 000	-120 000	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta.
Yläkoululaisten aamupalasta luovutaan, koska se ei ole lakisääteistä.	70 200	-70 200		Palvelu päättyy.	Negatiivinen vaikutus niille 15 %, jotka ovat käyneet aamupalalla.	Vaikutus kohdistuu lapsiin.	Ei vaikutusta.	
Peruskoulujen johtamisjärjestelmän uudistaminen ts. pienten koulujen ns. opettajarehtoreista luopuminen		-36 000		Ei vaikutusta opetuksen laatuun. Henkilöstön lähiesimies ei olisi aina paikalla.	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta.	
Lukiokoulutus: Vähennetään opetusta kasvattamalla ryhmäkokoja. Kavennetaan kielivalikoimaa (valinnaisten kielten suosio vähäinen)		-25 000	-25 000	Opettajan mahdollisuudet huomioida opiskelijat yksilöllisesti heikkenee. Tästä kärsivät erityisesti heikoiten menestyvät ja eniten apua tarvitsevat. Oppimistulokset / yo-koetulokset heikkenevät. Kielivalikoima supistuu, millä voi olla vaikutusta koulun vetovoimaan.		Negatiivinen vaikutus osalle opiskelijoista.		
YHTEENSÄ	12 345 200	-251 200	-145 000					

Talouden tasapainottamistoimenpide (menon vähennys tai tulon lisäys):	TA 2024 (nykyinen määräraha)	2025 (muutos)	2026 (muutos)	Mikä vaikutus toimenpiteellä on palvelun laatuun?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on lapsiin?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on yritysten toimintaan?	Jokin muu vaikutus?
Kirjastoautotoiminnasta luopuminen tai siirtyminen yhteen vuoroon nykyisen kahden sijasta.	125 000		-125 000	Heikentää merkittävästä haja-asutusalueen sekä koulujen ja päiväkotien palveluja. Vaikuttaa heikentävästi kirjastopalveluiden saatavuuteen, saavutettavuuteen ja käytettävyyteen	Heikentää merkittävästä haja-asutusalueen sekä koulujen ja päiväkotien palveluja. Lukutaito, osallisuus ja yhteisöllisyys heikkenevät.	Heikentää merkittävästä haja-asutusalueen sekä koulujen ja päiväkotien palveluja.	Ei erityisiä vaikutuksia.	Vuoden 2023 tilastoja: kävijämäärä 33 102, lainausmäärä 63 013, aukiolotunnit 1286 h, pysäkkimäärä 128. Kirjastoauton käyttöönottovuosi on 2012 ja sen kunto on tällä hetkellä vielä hyvä. Käyttöaika on arvioitu noin vuoteen 2030.
Kirjastoaineiston muovituksen hankinta ostopalveluna työsuhteen sijaan	34 000	-20 000		Ei vaikutusta.	Asiakkailla ei vaikutusta.	Ei vaikutusta	Muovituspalvelun hankinta yritykseltä. (kilpailutetut puitesopimukset)	-20.000 € säästö vuositasona, (mikäli ostomuovitettavia 600 kpl, 1,5 €/kpl)
Kirjaston aineistomäärärahan vähennys 10 % (kirjallisuus, AV-aineisto)	154 000	-15 400		Ei pystytäkään hankkimaan ja ylläpitämään yhtä laadukasta ja monipuolista kokoelmaa, mikä heikentää koko Rutakko-verkon asiakkaiden palvelua.	Asiakkaiden pääsy maksuttomien aineistojen äärelle vähenee, mikä voi heikentää ihmisten hyvinvointia ja mahdollisuuksia sivistykseen ja elinikäiseen oppimiseen.	Asiakkaiden pääsy maksuttomien aineistojen äärelle vähenee, mikä voi heikentää ihmisten hyvinvointia ja mahdollisuuksia sivistykseen ja elinikäiseen oppimiseen.	Ei erityisiä vaikutuksia. Ostetaan vähemmän aineistoja kustantajilta.	
Musiikkiopiston tuntien leikkaus 700 h. 350 h/vuosi = 10 oppilaan vähennys lisästä. Valtionosuuden ylittävät tunnit. Huomioitu tulojen vähentyminen.		-14 000	-14 000	Palvelutarjonta heikkenee	Vähennys kahden vuoden aikana mukautuen kysyntään. Hankaluus on kysynnän ja resurssien kohtaaminen: kysyntä eri instrumentteihin vs. vakituisten opettajien oppiainevalikoima. Leikataanko esim. piano-opetuksesta, jossa paljon kysyntää opettajaresurssiin nähden.	Oppilaat ovat lapsia ja nuoria	Ei suoria vaikutuksia.	Ei pienennä valtionosuutta.
Musiikkiopiston lukukausimaksujen nosto 20 € lukukausi -> 40 € vuodessa		-10 000		Palvelu kallistuu, voi vähentää palvelun käyttöä.	Lisää perheiden taloushuolia.	Suora vaikutus, saattaa estää opiskelun vähävaraisilta perheiltä, etenkin kun yleinen kustannustaso nousee muutenkin.	Ei suoria vaikutuksia.	
Leikataan kansalaisopiston opetusta 10 %. Huomioitu tulojen vähentyminen.	855 300	-15 000	-15 000	Heikentää palvelua.	Negatiivinen vaikutus. Kansalaisopiston opiskelijat ovat pääsääntöisesti senioreita, joille palvelulla on myös suuri sosiaalinen merkitys.	Vähäinen negatiivinen vaikutus. Opintotarjontaa on myös lapsille ja nuorille.	Ei vaikutusta.	Johtaa valtionosuuden pienemiseen.
Kansalaisopiston kurssimaksutulojen lisäys 10 %		-12 000		Palvelu kallistuu	Lisää osallistujien taloushuolia. Saattaa vähentää kysyntää ja varsinkin vähätuloisten osallistumista kursseille.	Ei vaikutuksia, mikäli lasten ja nuorten kurssimaksuihin ei puututa.	Ei vaikutusta.	
Omasta osallistavan budjetoinnin määräraha luopuminen	20 000	-20 000		Luovutaan määrästä	Osallisuus vähenee	Osallisuus vähenee	Ei vaikutusta.	Kaupungilla 100 000 käytössä osallistavaan budjettiin.

Talouden tasapainottamistoimenpide (menon vähennys tai tulon lisäys):	TA 2024 (nykyinen määräraha)	2025 (muutos)	2026 (muutos)	Mikä vaikutus toimenpiteellä on palvelun laatuun?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on lapsiin?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on yritysten toimintaan?	Jokin muu vaikutus?
Liikuntatilojen ja alueiden ja muiden käyttömaksujen kertymä / lisäys	252 000	-15 000	-20 000	Jäähallin ohjeistilojen rakentamisesta johtuen ko. käyttömaksuja korotetaan. Käyttömaksujen korotus muissa liikuntatiloissa- ja alueissa vuonna 2026	Maltillinen korotus ei pitäisi juurikaan vaikuttaa käyttöön ja sitä kautta kohdistua käyttäjiin.	Kohdistuu suurimmalta osin järjestöjen käyttömaksuihin. Saattaa vaikuttaa järjestöjen käytön vähenemiseen ja sitä kautta lasten ja nuorten harrastamiseen.	Ei suoria vaikutuksia.	Tilojen ja alueiden aukioaikaisten mahdollinen supistaminen. Säästö tekniselle toimialalle. Vähentää hieman esim. jäähallin tuloja
Uimahallin kahvion tulojen lisäys (johtuu kahvion siirtämisestä omaksi toiminnaksi)	0	-50 000		Palvelun laatu paranee	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Kahvioyrittäjää ei kahvioon löydy, johtuen suurimmalta osin kannattavuudesta.	Kahvion vuokratuotto yritykseltä jää pois 10 200 e/v.
Uimahallin tulojen lisäys / käyttömaksujen korotus	605 000		-40 000	Katetta menojen lisäykselle	Maltillinen korotus ei pitäisi juurikaan vaikuttaa käyttöön ja sitä kautta kohdistua käyttäjien terveyteen ja hyvinvointiin.	Käyttömaksujen korotusten vaikutukset kohdistetaan enemmän aikuisväestöön.	Ei vaikutusta.	
Uimahallin kahvion siirto omaksi toiminnaksi, muutokset ostopalveluihin, ostoihin, palkkoihin, työvoiman vuokraukseen		-20 000	0	Palvelut oheispalveluissa paranee.	Ei vaikutusta	Ei vaikutuksia	Kahvioyrittäjää ei kahvioon löydy, johtuen suurimmalta osin kannattavuudesta.	Lisää kahvio- ja kassahenkilöstön mielekästä työtä ja työyhteisöä, asiakaspalvelu paranee. Samalla henkilöstöllä pystytään hoitamaan paremmin sekä kassa- että kahviopalvelut.
Nuorisopalvelujen määräaikaisten palkkausmäärärahojen vähentäminen	38 400	-15 000		Vähäinen negatiivinen vaikutus laatuun.	Ei vaikutusta	Määräaikaista henkilöstöä saatavilla palkkatuella, työllistää esim. vastavalmistuneita ja opiskelijoita.	Ei vaikutusta	Määräaikaista henkilöstöä on ollut saatavilla palkkatuella, työllistää esim. vastavalmistuneita ja opiskelijoita.
Kulttuuripalveluiden tapahtumamäärärahojen vähennys (lisämi Hoods ja Mansikkaniemi - Poppia ja piknikkää pois)	55 000	-15 000		Palvelutarjonta heikkenee, isot suositut tapahtumat jäävät pois	Heikentää viihtyvyyttä ja yhteisöllisyyttä. Mahdollisuudet osallistua maksuttomaan kulttuuritarjontaan vähenevät, osattomuus.	Heikentää viihtyvyyttä ja yhteisöllisyyttä. Mahdollisuudet osallistua maksuttomaan kulttuuritarjontaan vähenevät, osattomuus. lisämi Hoods ollut suunnattu nuorille ja nuorille aikuisille, Mansikkaniemi erityisesti lapsiperheille	Ei erityisiä vaikutuksia. Esiintyjien osto, äänentoistopalvelut, kahviopalvelut yms. poistuisivat konserttien osalta.	
Tilatiimin henkilöstömäärän vähentäminen Kulttuurikeskuksen peruskorjauksen/väistön ajaksi (tilamestarit nyt määräaikaista, työsuhteet loppuu kun väistä alkaa. Remontin alkaessa valmistua takaisin työsuhteisiin)	50 000	-29 000	-21 000	Väliaikainen ratkaisu peruskorjauksen/väistön ajaksi. Heikentää osin väistöajan tapahtumapalveluita, mutta palvelutaso palautuu v. 2028 peruskorjauksen valmistuessa, jolloin täytetään tilamestareiden tehtävät.	Väliaikainen ratkaisu peruskorjauksen/väistön ajaksi. Heikentää osin väistöajan tapahtumapalveluita.	Väliaikainen ratkaisu peruskorjauksen/väistön ajaksi. Heikentää osin väistöajan tapahtumapalveluita.	Ei erityisiä vaikutuksia. Väistön aikana ostetaan äänentoistopalveluita yrityksiltä.	

YHTEENSÄ:	2 188 700	-250 400	-235 000
------------------	------------------	-----------------	-----------------

Investoinnit

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan investoinnit (voimassa olevan investointisuunnitelman mukaan)	Määrävaraus vuosille 2024- 2028 voimassa olevan investointisuunnitelman mukaan	Investointimäärärahojen					Investointimäärärahojen vähennys 2024-2028	Mikä vaikutus toimenpiteellä on palvelun laatuun? Vähäinen vaikutus. Uusien rakennusten myötä ei suurta kaluston uusimistarvetta. Kalusteiden huono kunto voi vaikuttaa koulutyöhön.	Mikä vaikutus toimenpiteellä on ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin?	Mikä vaikutus toimenpiteellä on lapsiin? Vähäinen vaikutus. Uusien rakennusten myötä ei suurta kaluston uusimistarvetta. Kalusteiden huono kunto voi vaikuttaa viihtyvyyteen.	Mikä vaikutus toimenpiteellä on yritysten toimintaan?	Jokin muu vaikutus?
		2025	2026	2027	2028	2028						
Peruskoulujen yhteiset, kalusteiden hankinta	616 000	-70 000	-40 000	-70 000	-40 000	-220 000		Ei vaikutusta.		Ei paikallista vaikutusta.		
YHTEENSÄ:	616 000	-70 000	-40 000	-70 000	-40 000	-220 000						

YHTEENSÄ

Vastuualue:	TA 2025	TA 2026
Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto	0	0
Varhaiskasvatus	-526 000	-245 000
Perusopetus ja lukiokoulutus	-251 200	-145 000
Kulttuuri ja vapaa-aika	-250 400	-235 000
YHTEENSÄ:	-1 027 600	-625 000

Säästö yhteensä 2025-2026:	-1 652 600
-----------------------------------	-------------------

Palveluverkkosuunnitelma

Talouden tasapainottamistoimenpide (menon vähennys tai tulo lisäys):	TA 2024 (nykyinen määräraha)	Josta henkilöstö kulut	2025 (muutos)	2026 (muutos)	TA 2027	Kuntokartoituksen mukaiset toimenpiteet ja ajankohta	Investointikustannukset
Hernejärven koulun lakkauttaminen (FCG 288 000 €)	658 800	295 800				Peruskorjaus nopealla aikataululla, koska merkittävä osa rakenteista ja järjestelmistä on ylittänyt keskimääräisen käyttöikänsä	2,7 M€
Partalan koulun lakkauttaminen (FCG 189 000 €)	408 400	180 200				Uudempi osa: peruskorjaus 1-3 vuoden kuluessa. Vanha koulu: peruskorjaus 1 - 2 vuoden kuluessa. Vanha koulu: peruskorjaus 1 - 2 vuoden kuluessa.	1,4 - 1,5 M€ valittavasta korjaustavasta riippuen 1,6 M€
Sourunsalon koulun lakkauttaminen (FCG 313 000 €)	683 100	303 100				Peruskorjaus 5-10 vuoden kuluessa	3,7 - 4,5 M€ valittavasta korjaustavasta riippuen.
Runnin koulun lakkauttaminen (FCG 52 000 €)	666 400	251 900					
YHTEENSÄ:	2 416 700	1 031 000	0	0	0		9,4 - 10,3 M€

	Lounas €/kpl		Lounas €/kpl
Hernejärven koulu	4,75	Kangaslammin koulu	3,05
Partalan koulu	7,30	Mansikkaniemen koulu	4,05
Runnin koulu	7,30		
Sourunsalon koulu	5,00	Kauppis-Heikin koulu	3,40